

**TYÖ- JA TASA-
ARVOASIAINVALIOKUNNAN LAUSUNTO
6/2001 vp**

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi neuvoston direktiivin muuttamisesta (tasa-arvo-direktiivin muutosdirektiivi)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 23 päivänä toukokuuta 2001 lähettänyt valtioneuvoston kirjelmän Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi neuvoston direktiivin muuttamisesta (tasa-arvodirektiivin muutosdirektiivi) (U 65/2000 vp) työ- ja tasa-arvoasiainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Päivi Romanov, sosiaali- ja terveysministeriö
- vanhempi hallitussihteeri Tarja Kröger, työministeriö.

Viitetieto

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnon TyVL 2/2001 vp.

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Valtioneuvoston kirjelmä sisältää lisäselvityksen, joka koskee ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteuttamisesta mahdollisuuksissa työhön, ammatilliseen koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työoloissa annetun neuvoston direktiivin 76/207/ETY muuttamisesta (ns. tasa-arvodirektiivin muutosdirektiiviehdotus). Ehdotukseen on työryhmäkäsittelyssä tehty muutoksia, jotka koskevat muun muassa ehdotuksen kohtien yhdenmukaistamista rasismi- ja työsyRJintädirek-

tiivien määräysten kanssa. Ehdotukseen on lisätty suoran syrjinnän määritelmä ja vastatoimien kieltoa koskeva määräys, samoin kuin vähimmäisvaatimuksia ja suojan tason ennallaan säilyttämistä koskevat määräykset. Myös kehoitus syrjinnän harjoittamiseen olisi syrjintää.

Direktiiviehdotukseen liittyy kaksi työsopimuslain kannalta ongelmallista kohtaa, joista toinen liittyy työntekijän oikeuteen palata äitiys- tai isyysvapaan jälkeen samoihin tai vastaaviin tehtäviin samoin työehtoin ja toinen syrjinnän kohteen oikeuteen saada korvausta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta on antanut direktiiviehdotuksesta lausunnon (TyVL 2/2001 vp), jossa valiokunta on kiinnittänyt huomiota muun muassa tarpeeseen selkiyttää ja yksinkertaistaa säännösehdoituksia sekä yhdentää niitä rotu- ja syrjintädirektiivien säännösten kanssa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ehdotuksessa olleet ongelmat on pääsääntöisesti saatu ratkaistua tyydyttävällä tavalla ehdotuksen työryhmäkäsittelyn yhteydessä. Myös valtioneuvoston kirjelmässä esitetty ongelma, joka liittyi syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeuteen saada korvausta, on saadun selvityksen mukaan ratkaistu puheenjohtajamaan kompromissiehdotuksen pohjalta.

Ongelmallinen Suomen kannalta on siten enää säännösehdotus, jonka mukaan työntekijän tulee voida palata äitiys- tai isyysvapaan jälkeen samoihin tai vastaaviin tehtäviin samoin työehdoin. Suomen vastauudistettu työsopimuslaki ei takaa työntekijälle oikeutta palata työhön samoin työehdoin. Sen sijaan se sisältää laajemman työntarjoamisveloitteen. Töiden muuttuessa muuttuvat myös työehdot kyseisessä työssä noudatettaviksi työehdoiksi.

Asian ratkaisemiseksi Suomi on esittänyt erilaisia vanhempainlomadirektiiviin perustuvia

muotoiluja. Ne perustuvat siihen, että ensisijaisesti työntekijällä olisi oikeus palata entisiin tehtäviinsä, jolloin hänen työehtonsa olisivat samat kuin jos hän olisi ollut kyseisenä aikana työssä. Jos paluu aikaisempiin tehtäviin ei ole mahdollista, työnantajan tulisi tarjota työntekijälle muuta työsopimuksen mukaista tai samankaltaista työtä.

Valiokunta pitää säännöstä, joka varmistaa työntekijän työhönpaluuoikeuden entisin työsuhteen ehdoin äitiys- tai isyysvapaan loputtua, tarpeellisenä. Valiokunta yhtyy kuitenkin valtioneuvoston näkemykseen, jonka mukaan ehdotukseen sisältyvä tiukka sanamuoto voi olla ongelmallinen Suomen työsopimuslain kannalta. Valiokunta pitää tärkeänä, että ministeriö seuraa direktiivin käytännön toteutusta ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin työsopimuslain muuttamiseksi.

Lausunto

Lausuntonaan työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta kunnioittavasti ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Petri Neittaanmäki /kesk
vpj.	Jouni Lehtimäki /kok	Håkan Nordman /r
jäs.	Tuula Haatainen /sd	Lauri Oinonen /kesk
	Anne Huotari /vas	Pirkko Peltomo /sd
	Risto Kuisma /rem	Jaana Ylä-Mononen /kesk
	Rauha-Maria Mertjärvi /vihr	vjäs. Valto Koski /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.